

HAL
open science

Buildings in the Mountain, the Isolated Settlement of Karapınar in Karia

Olivier Henry

► **To cite this version:**

Olivier Henry. Buildings in the Mountain, the Isolated Settlement of Karapınar in Karia. Bilal Söğüt. Stratonikeia'dan Lagina'ya: Ahmet Adil Tırpan Armağamı, EGE Yayınları, pp.289-302, 2012. halshs-00806599

HAL Id: halshs-00806599

<https://shs.hal.science/halshs-00806599>

Submitted on 2 Apr 2013

HAL is a multi-disciplinary open access archive for the deposit and dissemination of scientific research documents, whether they are published or not. The documents may come from teaching and research institutions in France or abroad, or from public or private research centers.

L'archive ouverte pluridisciplinaire **HAL**, est destinée au dépôt et à la diffusion de documents scientifiques de niveau recherche, publiés ou non, émanant des établissements d'enseignement et de recherche français ou étrangers, des laboratoires publics ou privés.

Stratonikeia'dan Lagina'ya
From Stratonikeia to Lagina

Ahmet Adil Tırpan Armağanı
Festschrift in Honour of Ahmet Adil Tırpan

AYRIBASIM / OFFPRINT

Stratonikeia'dan Lagina'ya
From Stratonikeia to Lagina

Ahmet Adil Tırpan Armağanı
*Festschrift in Honour of
Ahmet Adil Tırpan*

Editör / Edited by
Bilal Söğüt

ege
YAYINLARI

Stratonikeia'dan Lagina'ya
From Stratonikeia to Lagina
Ahmet Adil Tırpan Armağanı
Festschrift in Honour of Ahmet Adil Tırpan

Editör / Edited by
Bilal Söğüt

ISBN 978-605-4701-13-1
© 2012 Ege Yayınları, İstanbul
Yayıncı Sertifika No / Publisher Certificate No: 14641
Bütün hakları saklıdır. / All rights reserved.

Bu kitapta yayınlanan makalelerdeki bilimsel içerik ve etik ile ilgili tüm sorumluluklar yazarlarına aittir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.
The academic content and ethical responsibility of the articles published here rest upon their authors.
Quotations may be made with proper citation.

Baskı / Printed by
BİLTUR Basım Yayın ve Hizmet A.Ş.
Üçpınar Cd. Bulgurlu Mh. No: 89 K. Çamlıca, Üsküdar, İstanbul - Türkiye
Tel: +90 216 444 44 03 www.bilnet.net.tr
Sertifika No / Certificate No: 15690

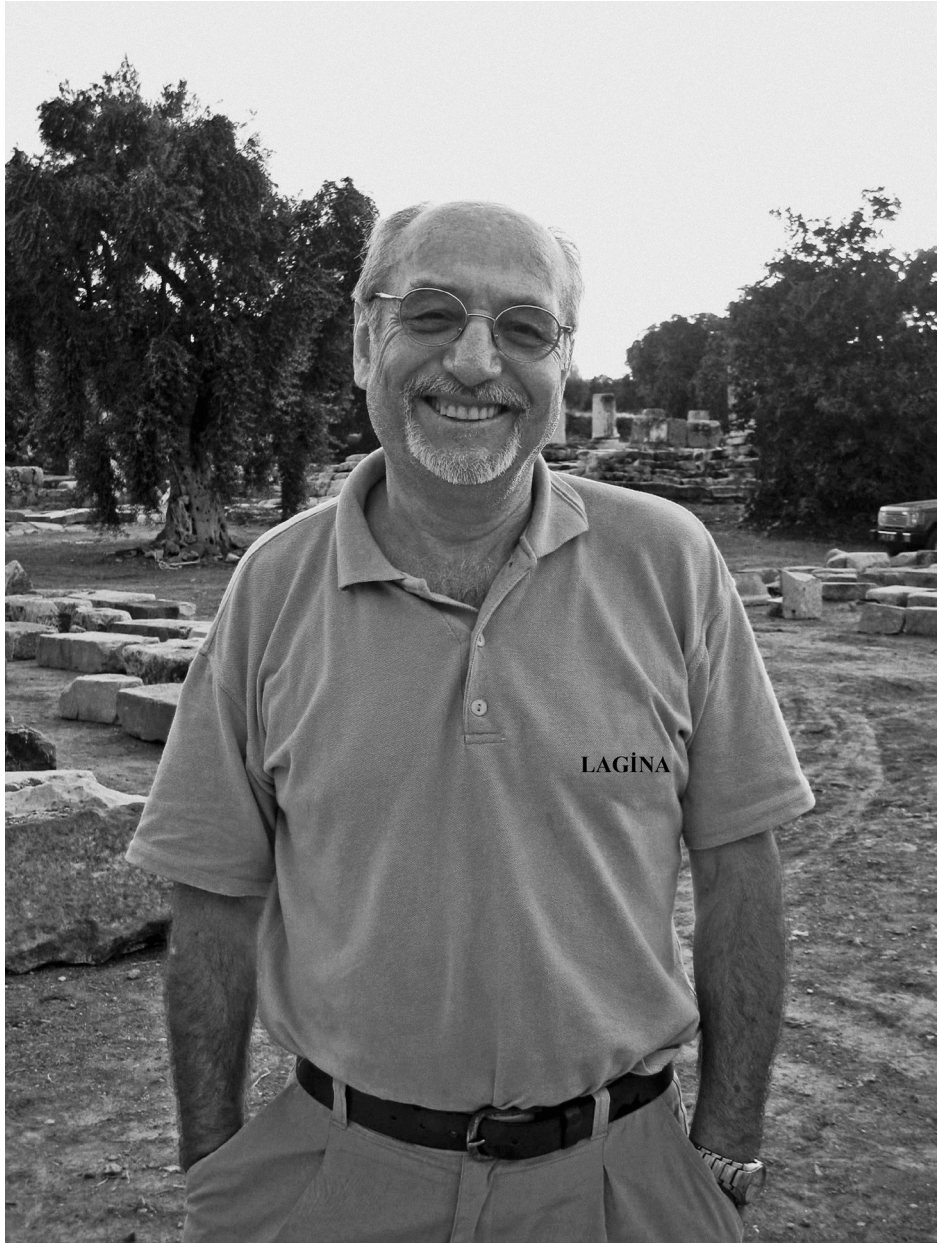
Yapım ve Dağıtım / Production and Distribution
Zero Prod. San. Ltd. Şti.
Abdullah Sokak, No. 17, Taksim
34433 İstanbul - Turkey
Tel: +90 (212) 244 7521 Fax: +90 (212) 244 3209
e.mail: info@zerobooksonline.com
www.zerobooksonline.com/eng
www.egeyayinlari.com

İçindekiler / Contents

Önsöz (Bilal Söğüt)	IX
Sevgili Ahmet Hoca (Ömer Özyiğit)	XI
Prof. Dr. Ahmet Adil Tırpan'ın Özgeçmişi ve Yayınları	XIII
<i>Hayriye Akıl – K. Serdar Girginer</i> Kapadokya Komanası Geç Hellenistik - Roma Dönemleri Seramiği	1
<i>Erdoğan Aslan</i> Simena Limanı	27
<i>Halime Aslan</i> Belentepe'den 2007 Yılına Ait Bir Grup Terracotta Figürin	39
<i>Murat Aydaş</i> Mimar ve Heykeltıraş Thrason	47
<i>Asuman Baldıran</i> Yeni Araştırmalar Işığında Lykaonia Bölgesi Kültürleri	73
<i>Abdulkadir Baran</i> Okkatas'taki (Muğla) Antik Yerleşim ve Thera (Karia) Antik Kenti Lokalizasyonu Çalışmaları	89
<i>Fede Berti</i> Nuovi Dati per le Mura Urbane di Iasos	101
<i>Mustafa Büyükkolancı – Bilal Söğüt</i> Ephesos-Ayasuluk Kompozit Başlığı	115
<i>Aytekin Büyükközer</i> Börükçü'de Atölyeler Mahallesi ve Zeytinyağı Üretimi	127
<i>Ayşe Çalık Ross</i> Sculptural Objects from the Kocakızlar Tumulus in Alpu (Eskişehir)	147
<i>Adnan Diler</i> Aspat (Strobilos) Territoriumunda Eski Çağda Arazi Kullanımı	155
<i>Rafet Dinç</i> Tralleis (1996-2002) Kazı Buluntuları Işığında Mesogis Şarapçılığı ve Sağlık	175
<i>Osman Doğanay</i> Isauria Bölgesi'nde Tanrılar ve Kültürler	199
<i>Ertekin M. Doksanaltı – Erdoğan Aslan</i> Karadeniz'de Antik Bir Ada Yerleşimi: Aretias-Khalkeritis Adası	219

<i>Makbule Ekici</i> Karia Bölgesi Mengefe Mevkii'nden Bir Mezar	241
<i>Aydın Erkuş</i> Hoca Ağacın Hikayesi	249
<i>Sedat Erkut</i> Ege Denizi'nde Thera Adası Üzerine	259
<i>Zeliha Gider</i> Lagina Kuzey Stoanın Ön Cephe Düzenlemesi	263
<i>Erksin Güleç – İsmail Özer – Başak Koca Özer – Mehmet Sağır – Timur Gültekin – Zehra Satar</i> Helenistik ve Roma Dönemi Anadolu Topluluklarının Sağlık Profili	281
<i>Olivier Henry</i> Buildings in the Mountain, the Isolated Settlement of Karapınar in Karia	289
<i>Ian Hodder</i> Çatalhöyük. A Summary of Recent Work Concerning Architecture	303
<i>Erik Hrnčiarik</i> Beinadel Dekorieren mit Kultsymbolen aus Podunajské Múzeum in Komárno (Abk. Pom)	315
<i>Fahri Işık</i> Klasığı İonia'da Hazırlayan Biçem ve Biçim Gelişiminin Anadolu-Hitit Kökeni Üzerine	325
<i>Mehmet Karaosmanoğlu – Mehmet Ali Yılmaz</i> Altıntepe Urartu Kalesi Kanalizasyon Sistemi	353
<i>Güngör Karauğuz – Özsen Çorumluoğlu – İbrahim Kalaycı – İbrahim Asri</i> 3D Digital Photogrammetric Model of Romans' "Birdrock Monument" in the Northwest Region of Anatolia	367
<i>Haşim Karpuz</i> Konya Anıtlarına Ait 1949 Yılında Hazırlanmış Öztartan-Odabaşı Fotoğraf Albümü	375
<i>Abuzer Kızıl</i> Karia'da, Milas'ın Tuzabat Köyünden Bir Oda Mezar	387
<i>Osman Kunduracı</i> Muğla-Yatağan İlçesi Turgut (Leyne) Kasabasının Eski Evleri	399
<i>Klára Kuzmová</i> Architectural Elements in the Samian Ware Decoration Produced in Rheinzabern	423
<i>Serdal Mutlu</i> Pergamon Altarı Hakkında Düşünceler	431
<i>Mária Novotná</i> Zum Stand der Forschung Über Kontakte Zwischen dem Karpatenbecken und dem Ägäischen Raum	447
<i>M. Tuncay Özdemir</i> Milas-Mengefe'den Geç Geometrik Bir Mezar	457
<i>Elif Özer</i> Antik Mimari'de İki Yapı Ögesi: Opus Caementicium ve Tonoz	475
<i>Nurettin Öztürk – Hüseyin Metin</i> Burdur Müzesi'nden Bir Grup Hellenistik Dönem Kandil	483

<i>Ömer Özyiğit</i> Korumacılıkta Yeni Bir Yöntem: Şafak Operasyonları	493
<i>Poul Pedersen</i> Lagina and the Ionian Renaissance	513
<i>Frank Rumscheid</i> Arbeitsrationalisierung im Bauwesen: von der Bosse zum Relieforament	527
<i>Mehmet Sağır – İsmail Özer – Zehra Satar – Erksin Güleç</i> Börükçü ve Lagina Geometrik-Roma Dönemi İnsanları	535
<i>Tunç Sezgin</i> Stratonikeia'dan Bir Kantar	543
<i>Bilal Söğüt</i> Börükçü 2003-2006 Yılları Kazıları	553
<i>Mustafa Şahin</i> Myndos'tan İpek Giysili Bir Kadın Heykeli	587
<i>M. Bülent Şenocak</i> Legio XIIII (XVIII) Cornelei Spinteri	593
<i>Celal Şimşek</i> Laodikeia Batı Tiyatrosu	597
<i>Oğuz Tekin</i> A Catalogue of Weights in the Museums of Bodrum and Milas (Including Some Non-Weight Objects)	613
<i>Mehmet Tekocak</i> 2010 Yılı Arkeolojik Yüzey Araştırmaları Işığında Aksaray (Kapadokya)	623
<i>Nihal Tırpan</i> (Doğu) Berlin'den Geri Getirilen Tabletlerden İki Örnek	649
<i>Ahmet Ünal</i> Çivi Yazılı Belgeler İle Paleoostolojik ve Arkeolojik Buluntular Işığında Eski Anadolu'da Avcılık	657
<i>Banu Yılmaz</i> Stratonikeia'dan Paye Başlığı	693
<i>Mustafa Yılmaz – Osman Doğanay</i> Akseki, İbradı ve Gündoğmuş (Antalya) Çevresi Arkeolojik Çalışmaları	701

ÖNSÖZ

Sunulan bu kitap, eğitim, araştırma, kazı, yayınlar ve destek verdiği çalışmalar ile yurt içi ve yurt dışında Türk Arkeolojisi'nin ön plana çıkması konusunda yoğun mücadeleler veren, bu konuda meslektaşları arasında saygın bir yere sahip olan ve herkese yardım konusunda hiçbir fedakarlıktan kaçınmayan hocam Sayın Prof. Dr. Ahmet Adil TIRPAN için hazırlanmıştır. Meslektaşları ve öğrencileri için yapmış olduklarının karşılığı olarak, teşekkür ve minnettarlık göstergesi olan bu eser, bir grup arkadaşı, meslektaşı ve öğrencileri tarafından kaleme alınan makalelerden oluşmaktadır.

Arkeoloji ile ilgili meslek hayatına Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde başlayan hocam, farklı kazılarda Bakanlık Temsilciliği görevi yapmıştır. Üniversite hayatına Konya Selçuk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü'nde adım atan hocam, Türkiye'nin değişik yerlerindeki kazı ve araştırmalarda heyet üyesi olarak bulunmuş, yapılan çalışmalara mimari çizim ve mimarlık eserlerinin değerlendirilmesinde büyük katkılar sağlamıştır. Prehistorik Dönemlerden günümüze farklı kazılara katılmış olması, onun Türkiye Tarihi konusunda doğrudan fikir sahibi olmasını sağlamış ve her zaman ülke bütünü ile ilgili yerinde ve doğru tespitler yapmasına olanak vermiştir.

En uzun süreli katıldığı çalışma, Prof. Dr. Yusuf Boysal başkanlığında yürütülen Stratonikeia kazıdır. Bu antik kentin bir mimar gözüyle ilk detaylı ve bilimsel çizimleri hocam tarafından yapılmıştır. O günün zor şartlarında, kentin detaylı sur duvarı ile birlikte ilk doğru planını çıkaran ve sonrasında kentin içinde bulunan "Stratonikeia Augustus-İmparatorlar Tapınağı" adlı mimari ağırlıklı ilk detaylı çalışmaları yapan hocam A. A. Tırpan olmuştur.

Stratonikeia'da çalışırken Lagina Hekate Kutsal Alanı'nda 1991-1992 yıllarındaki yoğun kaçak kazılar nedeniyle, Prof. Dr. Yusuf Boysal'ın yönlendirmesine bağlı olarak, hocam A. A. Tırpan'ın burada çalışmasına karar verilmiştir. Sonrasında 1993 yılında Lagina Hekate Kutsal Alanı ve Çevresi'ndeki kazılar başlamıştır. Kazı ve araştırmalara katılmak üzere Karia Bölgesi'ne benim ilk defa gelmem ve hocam ile birlikte kazıya başlamamız bu tarihte, Lagina ile olmuştur. O zaman "Yaşlı ve Düşkünler Evi" olarak kullanılan Turgut Belediye Oteli'nin bir katı, bir protokolle 15 yıllığına kazı başkanlığına verilmişti. Şimdi inanması biraz zor ama o dönemde Milas Müze Müdürlüğü ile birlikte ilk Lagina kazıları, bir tencere ve bir tava ile yaşlı ve düşkünler için verilen yataklarda yatarak başlamış oldu. Her türlü zor şartlara rağmen, hocam A. A. Tırpan'ın bize umutla ve sabırla çalışmamızı, sadece işimize ağırlık vermemizi ve insanlar ile her zaman iyi ilişkiler içinde olmamızı isteyen cümlelerini hiç unutmadım. Aynı içerikte önce babamdan sonrasında hocamdan duyduğum bu nasihatleri her zaman kendimde kıymetli bir hazine gibi tuttum.

Osman Hamdi Bey'in Lagina'da yaptıkları ve Türk Arkeolojisi'ne olan hizmetlerden yaklaşık yüz yıl sonra, hocam A. A. Tırpan başkanlığında yapılan çalışmalar bir ilkti. Bu çalışmalar sayesinde Batı Anadolu'da Labraunda Zeus Kutsal Alanı'ndan sonra en iyi bilinen dini merkez burası oldu. Gelecekte yapılacak restorasyonlar sonucunda bu daha iyi anlaşılacak ve Lagina Hekate Kutsal Alanı bölge için ayrıcalıklı bir yere sahip olacaktır.

Bana göre Lagina'dan daha da önemlisi yine hocamın başkanlığında yürütülen ve o zaman benim de heyet üyesi olarak katıldığım Stratonikeia ile Lagina arasındaki Kutsal Yol Kenarı'nda yapılan, Güney Ege Linyitleri İşletmeleri (GELİ) Müessesesi Müdürlüğü tarafından desteklenen kazılar ve araştırmalardır. Bu

çalışmaların başarı ile sonuçlanmasında, yapılan arkeolojik çalışmaları her zaman destekleyen ve işlerini mükemmel bir şekilde tamamlayabilmesi konusunda ekibin gerekli ihtiyaçlarını karşılayan müdürler Edip Akıncı, Yüksel Akın ve Kenan Emiralioğlu ile Müdür Yardımcıları ve tüm GELİ çalışanlarının katkısı büyüktür. Çünkü bu çalışmalar sayesinde pek çok ilkler yaşanmış, siyasi merkez Stratonikeia ile dini merkez Lagina Hekate Kutsal Alanı arasındaki kutsal yol ve kenarındaki yerleşmelerin nasıl konumlandığı ve tarihi süreçleri belirlenmiştir. Stratonikeia ve çevresinde M.Ö. 3. binin ilk yarısından itibaren ölü gömme gelenekleri ve mezar tipleri, Geç Geometrik ile Geç Roma Dönemleri'ne ait küçük yerleşim özellikleri, Arkaik Dönem ve sonrasında dışarıdan Mısır ve Yunanistan, Anadolu'dan Ionia ve Lydia gibi bölgeler ile olan ilişkilere yönelik tespitler yapılmıştır. Aynı kazılarda, Bizans, Beylikler ve Osmanlı dönemlerine ait yerleşim dışında, dini ve sivil mimariye ait kalıntılar, buluntuları ile birlikte kayıt altına alınmıştır. Ayrıca Muğla'nın Milas İlçesi sınırlarındaki Çakıralan ve Hüsamlar Köyleri sınırlarındaki Yeniköy Dekupaj alanlarında Belentepe ve Mengefe gibi iki önemli Geç Geometrik merkez bulunmuştur. Bu ve benzeri tespitlerin hepsi bölge için ilk olmuştur. Bu kazı alanları ile ilgili bu kitap içinde, doğrudan kazıya katılanların kaleme aldıkları yazılar bulunmaktadır. Dilerim gelecekte, kazı ve araştırmalarda bulunan eserler ve yapılan tespitler, kitap olarak toplu bir şekilde yayınlanır.

Hem arkeolog, hem de mimar olarak Türkiye'deki iki kişiden birisi olan hocam, en çok sevdiği mesleği olan arkeolojiyi her zaman ön planda tutmuştur. Yaptığı hizmetlerin tamamı arkeoloji ile ilgili olduğundan, onun mimar olduğunu bilenlerin sayısı oldukça azdır. Türkiye Arkeologlar Derneği'ndeki başkanlığı döneminde pek çok kültür varlığının korunması ve tahribinin önlenmesi konusunda olumlu sonuçlar veren çalışmaları olmuştur. Yurt dışında olduğu gibi ülkemizde de bir "Türk Arkeoloji Enstitüsü" kurulması konusunda girişimlerde bulunmuştur. Ülkemizde son yıllarda Arkeoloji alanında görülen iyi gelişmelerin bu dileğin sonuçlanmasını sağlayacağını, gelecekte diğer meslek gruplarındaki gibi bir "Arkeologlar Odası" ve "Türk Arkeoloji Enstitüsü" nün kurulacağını umut ediyorum.

Bu eserin ortaya çıkmasında, yazılarıyla destek veren hocalarım ve meslektaşlarımın haricinde, bazı kişi ve kurumların da büyük katkısı olmuştur. Öncelikle bu armağan kitabının hazırlanma düşüncesinin başından itibaren her zaman bizim yanımızda olan ve her türlü yardımı esirgemeyen Nihal Tırpan'a içtenlikle teşekkür etmek isterim. Toplanan yazıların düzenlenmesi ve kontrollerinin yapılması esnasında, hafta sonu ve akşam demeden her zaman benimle birlikte çalışan Araştırma Görevlisi Banu Yılmaz, Bilge Yılmaz ve Tunç Sezgin'in haricinde, destek veren Öğr. Gör. Umay Oğuzhanoğlu, Arş. Gör. Polat Ulusoy ve Dr. Aytekin Büyüközer ile Yüksek Lisans Öğrencisi Fatma Aytekin'e çok teşekkür ederim.

Tüm bunların haricinde, kitabın giriş bölümünde Prof. Dr. Ahmet A. Tırpan hocam ile ilgili yazıyı kaleme alan değerli hocam Prof. Dr. Ömer Özyiğit'e şükranlarımı sunuyorum. Yapılan fedakarlıkların son noktası olarak bu kitabın adına yakışır bir dizgi ve baskıyla okuyucuların hizmetine sunulmasındaki emek ve katkıları için Sayın Ahmet Boratav ile Ege Yayınları çalışanlarına ve özellikle Hülya Tokmak'a içtenlikle teşekkürler.

Sayın Hocam Prof. Dr. Ahmet Adil Tırpan'a, Arkeoloji Bilimi için öncü çalışmalara destek veren daha nice sağlık, başarı ve güzellikler dolu yıllar dilerim.

Bilal Söğüt

Denizli, Mart 2012

Sevgili Ahmet Hoca,

Yıllar ne çabuk geçti! Daha dün gibiydi seninle tanıştığımız ve arkadaş olduğumuz fakülte yılları. Dostluğumuzdan hiç bir şey eksilmedi o zamandan bu yana. Bu yazıyı kaleme aldığım şu anda, sanatçılar hep birlikte rast makamındaki “Eski Dostlar” şarkısını söylüyor televizyonda. Bu şarkıdaki gibi, kuşlar gibi uçup gitmedik, taşlar gibi yosun tutmadık, yalnız resimlerde de değiliz. Dostluğumuz sürüyor en güçlü bir biçimde.

Yıl 1970. Fakülteyi bitirdiğimiz yıl. Ayı hatırlayamıyorum, Eylül olmalıydı. Boykot nedeniyle sınavlar Eylül ayına kalmıştı. Fakültenin (DTCF) arkeoloji bölümünün bulunduğu üçüncü katının merdivenlerinde karşılaşmıştık. Sen merdivenlerden iniyordun. Ben de merdivenleri çıkıyordum. Yaşlıydı gözlerin. O durumuna çok üzülmüştüm. “Ne oldu “ diye sordum sana! “ Yusuf Hoca (Prof. Dr. Yusuf Boysal) tezimi çevirdi “ dedin. Lisans tezinin yeniden yazılmasına zaman da yoktu. Bir yıl yitirme durumu vardı. Yusuf Hoca bilemezdi geleceğin bilim adamına, idarecisine, dekanına yaptığını. Hemen kararlaştırdık ve bir grup kurduk. Sabaha kadar çalıştık ve tez tümünden yeniden yazıldı. Yusuf Hoca gözlerine inanmamıştı ertesi gün tezi yeniden götürdüğünde. Bu olay, o zamanda da arkadaşlarının seni ne denli sevdiğini göstermesi açısından önemliydi.

Fakülteyi bitirdikten sonra, sen Ankara’da Anadolu Medeniyetleri Müzesi’nde göreve başladın, ben de Bergama Arkeoloji Müzesi’nde. Dört yıl sonra, müzede çalıştığımız yıllarda birlikteki Kıbrıs maceramız, 1974 yılının Ağustos ayı ortalarında İkinci Kıbrıs Barış Harekatı’ndan hemen sonraydı. Kıbrıs’ta görevlendirilen beş kişilik heyet içinde yer almıştık. Raci Temizer, Nurettin Yardımcı ve Selahattin Erdemgil ile birlikte. Görev savaş sonucu kültürel varlıkların zarar görmemesi için çalışmalar yapmaktı. Heyetin en küçükleriydik; fakat oldukça iyi iş çıkarmıştık o zaman. Dağınık olan eski eserleri kontrol altına almıştık çok uğraşarak. Mayınlı tarlaları nasıl gezdiğimizizi anımsıyorum seninle! Kültürel varlıklara karşı “korumacılık duyarlılığı” sende o zamanda da güçlüydü. Daha sonraki yıllarda bu konuda bayrağı tek başına taşıydın. Bu yüzden de başına çok şey geldi. Mesleğine saygısı olan, özellikle kültürel varlıklara duyarlılık gösteren meslektaşların sayısı çok değil ne yazık ki. Bu değerleri kendi çıkarlarına kullananlar da az değil! Kültürel varlıklarımızın yok edilme durumları karşısında sessiz kalan meslektaşlarımızın sayısı ise çoğunlukta. Tarih bu uğurda savaşanları anımsatacaktır insanlığa.

Kültürel varlıklara karşı duyarlı olman, onlara saygı göstermen, onları korumaya çalışman ve bu uğurda büyük uğraşlar vermen, kişilik yapındı ve almış olduğun eğitimin sonucuydu. Bu armağan kitapta sana uygun bir konu seçmeye çalıştım. Kültürel varlıkların korunmasındaki özgün bir yöntemdi konu. Uygulaması ise 20 yıldan bu yana defalarca tarafımızdan gerçekleştiriliyordu.

Sevgili Ahmet Hoca, Türkiye’de hem arkeolog, hem de mimar olan kişi sayısı bir elin parmaklarından azdı ve yitirdiğimiz hocalardan sonra, belki de sen teksin. Bu konu önemli; çünkü arkeolojinin mimarlığı üzerine çalışıyorsun. Mimarlık eğitimini para kazanmak için değil, bilim için yaptın.

En büyük zevkin ava olan merakındı. 1974’de Kıbrıs görevinden dönerken, dükkanlardan satın aldığın tek şey av malzemesiydi. O zaman o kadar çok aldın ki taşımada güçlük çekiyordun. Sınıf arkadaşımız Muammer Demren av arkadaşındı. Muammer aynı zamanda Foça kazılarında en büyük destekçim şu anda. Zaman zaman Muammer ortadan kayboluyordu kazı çalışmaları sırasında. Daha sonra öğreniyorduk birlikte ava gittiğinizi. Sesiniz Anadolu’nun değişik yerlerinden ulaşıyordu bize.

Genç arkeoloji öğrencilerine mesleki konularda her zaman yardımcı oldun, onları eğitmeye çalıştın, yol gösterdin, bilgiler verdin. Bilgi ve deneyiminle yeni kuşaklar yaratmak için uğraştın.

Olgun bir yönetici ve vazgeçilmez bir dostsun. Hiç bir zaman başkalarını ezme gibi davranış içerisine girmedin. İnsanı ve sosyal çevreyi sevdin, paylaşmayı bildin ve kendini ön plana çıkarmaya çalışmadın. Tüm bu özelliklerin seni başarılı bir idareci yaptı. Yıllarca üniversitede Dekan, Dekan Yardımcılığı, Bölüm ve Anabilim Dalı Başkanlıklarında bulundun. Bilimsel nitelikte sempozyumlar düzenledin. Anadolu'nun ortasında, Konya'da Sualtı Arkeolojisi Anabilim Dalı'nı kurdun. Güçlüklere karşın başarıyla sürüyor çok kişiyi şaşırtan bu Anabilim Dalı. Türkiye Arkeologlar Derneği'nin başkanlığını uzun süre yürüttün.

Karia Bölgesi ile bütünleştin. Önce Karia Bölgesi'nin kent duvarlarını inceledin ve doktora konusu yaptın. Bu konuda çalışmaların Kilikia Bölgesi'ne ve daha da uzaklara Samosata'ya kadar uzandı. Karia'da birçok kent üzerinde incelemeler gerçekleştirdin. Keban'da öğrencilik yıllarında başladığın kazı maceraların başkanı olduğun Lagina Kazısı ile sürüyor. Lagina Osman Hamdi Bey'den sonra şimdi seninle yaşam buldu. Söz konusu başarılı çalışmaların herkes tarafından dile getiriliyor.

Kendisine yapılan olumsuz davranışları bile olumlu karşılayan, kimseyi üzmeyen, üzüleni teselli eden, onlara karşı yardımlarını esirgemeyen, son derece insancıl bir yapıya sahip Sevgili Ahmet Hoca, sana sağlıklı, mutlu, başarılı nice yıllar dileğiyle...

Prof. Dr. Ömer Özyiğit

PROF. DR. AHMET ADİL TIRPAN'IN ÖZGEÇMİŞİ VE YAYINLARI

- 13 Eylül 1946 Ankara'da doğdu.
- 1970 Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Klasik Arkeoloji Bölümü'nden mezun oldu.
- 1980 Ankara Üniversitesi, Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi, Mimarlık Bölümü'nden mezun oldu.
- 1981 Selçuk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü'nde Uzman olarak göreve başladı.
- 1983 Selçuk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü'ne Öğretim Görevlisi olarak atandı.
- 1986 Selçuk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Klasik Arkeoloji Doktora Unvanı aldı.
- 1987 Selçuk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü'nde Yardımcı Doçent oldu.
- 1991 Selçuk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü'nde Doçent oldu.
- 1998 Selçuk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü'nde Profesör oldu.
- 2005 Selçuk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanı oldu.
- 2008 Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Dekanı oldu.

KİTAPLAR

- 1984 *Çatalhöyük Guide*, Ankara, 1984.
- 1998 *Stratonikeia Augustus-İmparatorlar Tapınağı*, Konya, 1998.
- 2005 *Lagina, Lagina Araştırmaları I*, Muğla, 2005. (B. Söğüt ile Birlikte)

MAKALE VE BASILAN BİLDİRİLER

- 1982 "Prehistorik Mimari", *Afyon Tarihi*, 1982, 22-26.
- 1983 "Müzeler ve Eğitim", *Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Edebiyat Dergisi 2*, 1983, 155-158.
- 1983 "Stratonikeia Kazısı 1982 Çalışmaları", *5. Kazı Sonuçları Toplantısı*, 1983, 209-214.
- 1984 "Çatalhöyük Tarihi", *Tarih İçinde Konya*, 1984, 113-117.
- 1986 "Koyunoğlu Müzesi Tabiat Tarihi Seksiyonu", *Ege Üniversitesi Fen-Fakültesi Dergisi 8*, 1986, 91-96.
- 1986 "Samosata Aşağı Şehir Sur Duvarları", *4. Araştırma Sonuçları Toplantısı*, 1986, 183-201.
- 1987 "Myndos ve Theangele", *5. Araştırma Sonuçları Toplantısı-1*, 1987, 167-190.
- 1989 "Keramos", *6. Araştırma Sonuçları Toplantısı*, 1989, 363-383.
- 1989 "Alabanda", *7. Araştırma Sonuçları Toplantısı*, 1989, 171-190.
- 1990 "Stratonikeia'nın Şehir ve Sur Planı", *Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Edebiyat Dergisi 5*, 1990, 217-234.
- 1990 "Knidos Akropol Surları", *8. Araştırma Sonuçları Toplantısı*, 1990, 429-456.
- 1990 "Anadolu'da Opus Reticulatum", *10. Türk Tarih Kongresi-1*, 1990, 101-112.
- 1994 "Kilikya Tracheia'da Poligonal Taş Örgütlü Duvarlar", *11. Türk Tarih Kongresi-1*, 1994, 405-424.
- 1996 "Lagina Kazısı 1993-1994", *17. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 1996, 209-228.
- 1997 "Buluntular Işığında Lagina ve Çevresinin Tarihi Süreci", *Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Edebiyat Dergisi 11*, 1997, 75-98.

- 1997 “Lagina Hekate Temenosu 1995”, *18. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 1997, 309-336.
- 1998 “Lagina Hekate Propylonu 1996”, *19. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 1998, 173-194.
- 1998 “Batı Ovalık Kilikya’da Çokgen (Poligonal) Taşlı Duvar Örgü Tekniği”, *Olba 1*, 1998, 161-186, (B. Söğüt ile birlikte).
- 1999 “Karya’da Bazı Dağ Kentleri: Amyzon, Hydea, Kindya, Kildara”, *Çağlar Boyunca Anadolu’da Yerleşim ve Konut, Uluslararası Sempozyumu*, 5-7 Haziran 1996, İstanbul, 1999, 459-475.
- 1999 “Lagina Hekate Temenosu, Propylon ve Altardaki Kazı Çalışmaları 1997”, *20. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 1999, 237-256.
- 2000 “Koranza Kazıları 1998”, *21. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 2000, 153-162, (B. Söğüt ile birlikte).
- 2001 “Lagina Hekate Temenosu 1999 Yılı Çalışmaları”, *22. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 2001, 299-310, (B. Söğüt ile birlikte).
- 2001 “Gladyatör Mezarlığı”, *İdol Dergisi 8*, 2001, 36-37.
- 2001 “Müzelerimiz ve Müzeciliğimiz”, *İdol Dergisi 9*, 2001, 47.
- 2002 “Hekate Temenosu 2000 Yılı Çalışmaları”, *23. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 2002, 343-350, (B. Söğüt ile birlikte).
- 2003 “2001 Yılı Lagina Kazıları”, *24. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 2003, 173-187, (B. Söğüt ile birlikte).
- 2003 “Arkeoloji ve Cumhuriyetin 80. Yılı”, *İdol Dergisi 18-19*, 2003, 4-13.
- 2004 “Lagina 2002 Yılı Çalışmaları”, *25. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 2004, 87-100, (B. Söğüt ile birlikte).
- 2004 “Sosyal Antropoloji ve Müzeler”, *İdol Dergisi 23*, 2004, 29-32.
- 2005 “Lagina ve Börükçü 2003 Yılı Çalışmaları”, *26. Kazı Sonuçları Toplantısı-1*, 2005, 371-386, (B. Söğüt ile birlikte).
- 2005 “Yeni Yasaların Yeni Tasaları”, *İdol Dergisi 24*, 2005, 3-4.
- 2005 “Mitolojide ve Eskiçağ Tarihinde Sualtı Dünyası”, *İdol Dergisi 27*, 2005, 15-16.
- 2006 “2004 Börükçü Nekropol Kazıları”, *27. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 2006, 257-270, (B. Söğüt ile birlikte).
- 2006 “Sualtı Fotoğrafçılığı”, *İdol Dergisi 28*, 2006, 22-27.
- 2007 “Lagina”, *American Journal of Archaeology 111.2*, April 2007, 317-318, (B. Söğüt ile birlikte).
- 2007 “Lagina ve Börükçü 2005 Yılı Çalışmaları”, *28. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 2007, 591-612, (B. Söğüt ile birlikte).
- 2007 “Tepecik Menteşoğlu Beyliği Yerleşimi”, *Konya Kitabı X (Rüçhan Arık-M. Oluş Arık’a Armağan)*, Konya, 2007, 639-655.
- 2008 “Lagina ve Börükçü 2006 Yılı Çalışmaları”, *29. Kazı Sonuçları Toplantısı-3*, 2008, 387-410, (B. Söğüt ile birlikte).
- 2008 “The Sanctuary of Hekate at Lagina”, *Anodos 6-7*, 2008, 445-452.
- 2008 “Geometrik Dönem’den İki Yeni Yerleşim: Belentepe ve Mengefe”, *İdol Dergisi 35-36*, 2008, 3-12.
- 2008 “Selçuk Üniversitesi Sualtı Arkeolojisi Anabilim Dalı”, *Aktüel Arkeoloji Dergisi 5*, Mart 2008, 67-68.
- 2008 “Tatköy Kilisesi Mozaikleri”, *11. Uluslararası Mozaik Sempozyumu*, Gaziantep, 7-10 Ekim 2008, (Baskıda).
- 2009 “Early Byzantine Church at Lagina Hekate Temenos in Muğla”, *2nd International Conference on Mediterranean Studies*, Atina, 9-12 Nisan 2009, (Baskıda), (B. Söğüt, T. Sezgin ve G. K. Öztaşkın ile Birlikte).
- 2009 “Lagina ve Börükçü 2007 Yılı Çalışmaları”, *30. Kazı Sonuçları Toplantısı-4*, 2009, 243-266, (B. Söğüt ile birlikte).
- 2009 “Comparison and Development of A Rapid Extraction Method of DNA from Ancient Human Skeletal Remains of Turkey”, *The Internet Journal of Biological Anthropology 3.1*, 2009. (H. C. Vural ile birlikte).
- 2009 “Konya Civarındaki Hitit Su Anıtları”, *Su Medeniyeti Sempozyumu*, Konya, 26 Haziran 2009, 70-89.
- 2009 “Avcılık” *Konya Ansiklopedisi 1*, Konya, 2009, 345.
- 2009 “Two Tombs and Finding From Börükçü Necropolis”, *Euploia, Carians and Lycians in a Mediterranean Context, Exchange and Identity, EUPLIA*, 5-7 Nowember 2009, Institut Ausonius, Universte de Bordeaux- France, (Baskıda), (M. Tekocak ve M. Ekici ile birlikte).
- 2009 “Species Determination of Ancient Bone DNA from Fossil Skeletal Remains of Turkey Using Molecular Techniques”, *Scientific Research and Essays 5.16*, 2009, 2250-2256, (H. C. Vural ile birlikte).
- 2010 “Species Determination of Ancient Bone DNA from Fossil Skeletal Remains of Turkey Using Molecular Techniques”, *Scientific Research and Essays 5.16*, 2010, 2250-2256, (H. C. Vural ile birlikte).
- 2010 “Lagina, Börükçü, Belentepe ve Mengefe 2008 Yılı Çalışmaları”, *31. Kazı Sonuçları Toplantısı - 3*, 2010, 505-527, (B. Söğüt ile birlikte).
- 2010 “Börükçü 2 Numaralı Zeytinyağı Atölyesi”, *Antik Çağda Anadolu’da Zeytinyağı ve Şarap Üretimi, Uluslararası Sempozyum Bildiri*, Ed.: Ü. Aydınöğlü-K. Şenol, 2010, 227-240, (A. Büyüközer ile birlikte).

- 2010 “Wine Production and Trade in Belentepe in Byzantine Period”, *International Symposium, Proceedings of the International Symposium, Trade and Production Through the Ages*, Ed.: E. Doksanaltı-E. Aslan, Konya, 25-28 November 2008, 2010, 175-188, (Z. Gider ve A. Büyüközer ile birlikte).
- 2010 “Börükçü Olive Oil Workshops”, *Proceedings of the International Symposium, Trade and Production Through the Ages*, Ed.: E. Doksanaltı-E. Aslan, Konya, 25-28 November 2008, 2010, 313-327, (M. Ekici ile birlikte).
- 2010 “Tanrıça Hekate'nin Kutsal Alanı”, *Muğla Kültür ve Turizm Dergisi* 5, 2010, 48-53.
- 2010 “Underwater Archaeology in Turkey”, *The Unesco Convention on the Protection of the Underwater Cultural Heritage*, İstanbul, 25-27 October 2010, (Baskıda).
- 2010 “Study of the Temenos of Hekate at Lagina”, *The Phenomena of Cultural Border and Bonder Cultures Across The Passage of Time*, Trnava University in Slovenska, 21-24 October 2010, (Baskıda).
- 2010 “Ilgın'da Bir Hitit Barajı”, *I. Ulusal Ilgın Sempozyumu*, 30 Haziran-02 Temmuz 2010, Ilgın, (Baskıda), (G. Özkan ile birlikte).
- 2011 “Lagina ve Börükçü 2009 Yılı Çalışmaları”, *32. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 2011, 374-395, (Z. Gider ile birlikte).
- 2011 “Karia Bölgesi Mengefe Mevkiinden Bir Grup Bant Bezemeli Seramik”, *Keramos. Ceramics: A Cultural Approach*, May 9-13, 2011, İzmir, (Baskıda), (M. Ekici ve Z. Korkmaz ile birlikte).
- 2012 “Lagina 2010 Yılı Çalışmaları”, *33. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 2012, 433-450, (A. Büyüközer ile birlikte).
- 2012 “The Temple of Hekate at Lagina”, *Dipteros und Pseudodipteros Bauhistorische und Archäologische Foscungen, Byzas 12*, (Ed. Thekla Schulz), 2012, 181-202 (Z. Gider ve A. Büyüközer ile birlikte).

Katıldığı Sempozyum, Panel ve Konferanslar

- 2003 “Börükçü Kazısı 2003 Yılı Çalışmaları”, *Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü*, Ankara, 03 Kasım 2003.
- 2005 “Lagina Kutsal Alanı”, *Uluslararası Kariyalılar ve Diğerleri Sempozyumu*, Berlin, 2005.
- 2005 “Börükçü Gladiatör Mezar Stelleri”, *Uluslararası Çağlar Boyu Silahlar ve Savunma Araçları Sempozyumu*, Morda Harmonia (Slovakya), 2005.
- 2005 “Lagina Hekate Tapınağı”, *III. Uluslararası Likya Sempozyumu*, Antalya. 07-10 Kasım 2005.
- 2005 “Arkeolojik Kazı İşçisi Yetiştirme Kuralları”, *Avrupa Birliği Destekli Küllerdeki Ekmek Projesi*, Kayseri, 22 Ağustos 2005.
- 2005 “Hasankeyfi Koruma Kriterleri”, *Güneydoğu Anadolu Belediyeler Birliği*, Diyarbakır, 12 Kasım 2005.
- 2006 “New Finds from the Sancturay of Lagina Hekate”, *First International Symposium on Hellenistic Caria*, 28.06-03.07.2006, Oxford University.
- 2006 “Lagina Kutsal Alanında Yeni Buluntular”, *15. Türk Tarih Kongresi*, Ankara, 11-15 Eylül 2006.
- 2007 “Arkeoloji ve Koleksiyonerlik”, *Kadir Has Üniversitesi Arkeoloji Konferansları*, Kayseri, 3 Kasım 2007.
- 2007 “Arkeoloji ve Koleksiyonerlik”, *Rezan Has Müzesi Konferansları 2: Arkeoloji Mercek Altında*, İstanbul, 3 Kasım 2007.
- 2008 “Sualtındaki Tarihi Alanların Batıkların Yönetimi ve Sualtı Kültür Rehberleri Yetiştirme Programı Tanıtımı”, *Türkiye'nin Kıyı ve Deniz Alanları VII. Ulusal Kongresi*, 27-30 Mayıs 2008.
- 2008 “Selçuk Üniversitesi Sualtı Arkeolojisi Programı Tanıtımı”, *Medex 2008, İstanbul Seminerler ve Gösterimler*, İstanbul, 26.01.2008.
- 2008 “Börükçü Kurtarma Kazısı”, *Pamukkale Üniversitesi ACES Avrupa Birliği Projesi Paneli*, Denizli, 20 Nisan 2008.
- 2008 “Lagina Kazı Çalışmaları”, *Muğla Kazı ve Araştırmaları*, Muğla, 31 Temmuz 2008.
- 2008 “Lagina Hekate Kutsal Alanı”, *1. Karia, Kariyalılar ve Mylasa Sempozyumu*, Milas-Muğla, 4 Eylül 2008.
- 2009 “Lagina 2008 Yılı Çalışmaları”, *Muğla Kazı ve Araştırmaları*, Muğla, 11 Ağustos 2009.
- 2009 “Lagina ve Çevresinin Tarihi Süreci”, *2. Karia, Kariyalılar ve Mylasa Sempozyumu*, Milas-Muğla, 3 Eylül 2009.
- 2010 “Antik Çağ Yemek Kültürü”, *4. Ulusal Gastronomi Sempozyumu*, Antalya, 14-17 Nisan 2010.
- 2010 “Burdur Yöresi Kaya Kabartmaları”, *Batı Akdeniz Doğa Bilimleri Sempozyumu*, Burdur, 4-6 Kasım 2010.
- 2010 “Lagina Antik Kenti”, *3. Karia, Kariyalılar ve Mylasa Sempozyumu*, Muğla-Milas, 28 Ağustos 2010.
- 2010 “Lagina Antik Kentinde Osman Hamdi Bey”, *Osman Hamdi Bey'in Vefatının 100. yılında Türkiye Arkeolojisi, Müzeciliği ve Eski Eser Hukuku*, İstanbul, 8 Aralık 2010.
- 2010 “Ilgın'da Bir Hitit Barajı”, *I. Ilgın Ulusal Sempozyumu*, Ilgın, 30 Haziran-2 Temmuz 2010.

- 2010 “Lagina Excavations”, *14. Symposium on Mediterranean Archaeology, Taras Shevchenko National Universty of KYIU*, 23-25 April 2010, Kiev-Ukraine.
- 2011 “Bergamalı Hekim Galenos”, *Uluslararası Bergama Sempozyumu*, Bergama, 07-09 Nisan 2011.
- 2011 “Lagina Hekate Kutsal Alanı Çalışmaları”, *Suna İnan Kıraç-Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü*, Antalya, 16 Nisan 2011.
- 2011 “Lagina ve Konya Bölgesi Hitit Anıtları”, *Türk-İngiliz Kültür Derneği Seri Konferansları*, Ankara, 7 Mayıs 2011.
- 2011 “Evliya Çelebi Seyahatnamesi’nde Antik Çağ Bilgileri”, *Doğumunun 400. yılında Uluslararası Evliya Çelebi Sempozyumu*, 23-26 Mart 2011, Kütahya.
- 2011 “Börükçü Geç Geometrik Dönem Seramikleri”, *Keramos. Ceramics: A Cultural Approach*, May 9-13, 2011, İzmir (G. G. Demir ile birlikte).

BUILDINGS IN THE MOUNTAIN, THE ISOLATED SETTLEMENT OF KARAPINAR IN KARIA

Olivier HENRY*

Özet

Dağda Anıtlar, Karia'da İzole Karapınar'ın Yerleşimi

"Birkaç yıl önce Prof. Dr. E. Varinlioğlu ve Prof. Dr. P. Debord başkanlığında bir ekip tarafından Karapınar'da, Madran Dağlarının Topçam Köyüne (Çine) bakan kısmında mütevazı bir yerleşim keşfedilmiştir. Bu makalenin amacı bu kalıntıların ve özellikle alandaki iki ana yapının -iyi korunmuş kule yapısı ve anıtsal kaya mezarı- sıradışı mimari özelliklerinin kısaca tartışılmasıdır."

Introduction

In the early 1990's, a team led by E. Varinlioğlu and P. Debord, carrying a survey in northern Karia, reached a remote ancient settlement located at more than 1100 m in altitude, on the western slope of the Madran mountains, between the valleys of Marsyas (Çineçay) and Harpasos (Akçay) (Fig. 1). The path leading to the site passes through the village of Topçam and continues 2.6 km further north in a rocky and steep landscape. Due to the difficulties in reaching the spot, the team could only spend a few hours onsite and concentrated on the architectural remains. A sketch map of the settlement was done by using a GPS hand-device, completed by a precise documentation of both the well-preserved tower and the monumental tomb¹.

The layout of the settlement (Fig. 2)

As it is today, it seems that the site was already in ancient times quite distant from any settlement of importance and we could not find any traces of ancient road, although there was most certainly a path leading to this area from the Marsyas valley².

This modest settlement must have its origin in the presence of a profuse spring, which created a small oasis of green land in rocky and dry landscape. The spring flows from a crack in the rock, which has been entirely cut out in order to provide easy access to its source, including a reservoir carved in front of the spring, from which a series of channels distributed water toward the terraces below (Fig. 3). These terraces covered a large area of approximately 300 m by 130 m that occupies the whole thalweg shaped by the water. The terrace walls, still in use today, might have been first founded during the ancient times, although this point could not be confirmed. Yet, the name

* Assoc. Prof. Olivier Henry, Institut Français d'Etudes Anatoliennes, Palais de France, Nuru Ziya Sokak, 10 P.K.54, TR-34433, Beyoğlu – İstanbul.
E-posta: olivierhenry@gmail.com

¹ The site was mentioned by N. Atik in a report given during the 2005 Kazı ve Yüzey Araştırma Sonuçları Toplantısı, but not included in the publication of the proceedings.

² The nearest ancient known cities are Hyllarima, situated some 15 km south-east, and Alabanda, situated some 20 km west.

of Karapınar (“the dark source”) itself most probably finds its roots in both the spring and the collected colluviums from the mountain slope.

Beside the spring and the terraces, the site offers two more areas where ancient remains can be found: 250 m south-eastward stands a high tower dominating the thalweg from the east; some 50 meters north of this tower lies a necropolis, situated above the cultivated terraces, toward the east.

The architectural remains: the tower (Fig. 4)

Description and tentative reconstruction

The Karapınar tower is exceptionally well preserved. On its northern face it shows 45 courses of ashlar blocks for a total height of almost 14 meters. Most of the southern wall and the south-western corner of the tower have collapsed. This destruction might result from the presence of a weak point in the construction, such as an entrance doorway – lacking on the preserved sections of the northern, eastern or western walls.

The tower has a plain rectangular plan, oriented east-west, and does not show any internal wall divisions. Its overall dimensions are 7.27 m by 4.50 m. The walls are very thick, ca. 90 cm. They are made of two parallel walls bound together by long headers regularly placed. The masonry of the outer face is made of bossed irregular ashlar blocks arranged in a header and stretcher technique completed with small packing stones at many keying joints. On all four corners of the tower, a continuous angle groove was carved from top to bottom of the walls (Fig. 5).

The inner face of the walls, much poorly preserved, shows a completely different construction technique, using small irregular blocks roughly carved and chocked with many packing stones. Two series of parallel horizontal beam holes observed in the inner face of the northern wall and separated by a distance of ca. 2.20 m indicate that the internal space of the tower was divided into several stories (Fig. 6).

The walls of the tower are almost completely blind, except for a line of narrow windows, ca. 6.00 m above the external ground. Two of them are perfectly preserved on both the northern and eastern walls, while both southern and western walls are not preserved up to this height. The shape and design of the windows clearly designate them as arrow slits. They were provided with pivot and bolt holes for an internal shutter (Fig. 7). In the upper part of the eastern wall, a preserved vertical alignment of blocks seems to indicate the presence of central openings, which might have been larger than the lower loopholes, in the uppermost (?) storey of the tower.

Concerning the construction period of the tower, the continued angle groove at the four corners of the tower indicates a building phase during the Hellenistic period³. Although the height of the tower is somehow unusual and might be a sign of lateness⁴, the lack of rustication on the blocks as well as the alternating double headers on the building’s corner indicates that it should not be too late, probably around the end of the 4th or the beginning of the 3rd century BC⁵.

This tower is the best ever preserved in the whole Karia. Its very good state of preservation leads us to attempt a reconstruction of its original state⁶.

³ Karlsson 1994; Pedersen 1994.

⁴ I am grateful to L. Karlsson for sharing with me his opinion on the possible date of the tower.

⁵ Pedersen 2001/2002, 109.

⁶ Studies concerning isolated towers in Karia are scarce and based on poorly preserved structures (Karlsson 2008, Pimouguet-Pédarros 2000, 118-126; McNicoll 1997, 41-42). It is therefore difficult to find any valuable comparative material in the region. Nonetheless, studies conducted in nearby Lykia have been more systematic and provide us with a rich amount of data on isolated towers that might be used in our tentative reconstruction (Zimmermann 1992; Morganstern 1993; Kolb 1993; Marksteiner 1994; Konecny 1994 and 1997, etc. In a wider context see the studies from Bon 1930; Nowicka 1975; Haselberger 1978 and 1985; Ober 1985, 111-190; Osborne 1986; McNicoll 1997, chap. 8, etc.).

The bottom of the tower is filled up with rubble and it is today impossible to locate traces of the original floor of the first storey. The steep slope, on which the tower has been built, results in significant differences of the external ground level around the tower. This configuration led the builders to place the doorway, in the southern wall, ca. 1 meter high up above the external ground. Such arrangement does not seem unusual⁷.

As said above, two rows of vertical beam holes have been observed in the internal face of the northern wall of the tower, confirming the existence of two wooden floors, separated by a distance of ca. 2.20 m (see Fig. 5). The upper row of beam holes is situated ca. 7.00 m below the top of the preserved wall. We can safely assume that the upper part of the tower was not composed of one unique 7 m high storey, and therefore suspect the presence of more stories. Nonetheless, other rows of beam holes in the same wall could not be confirmed due to the destruction of its upper inner face. Nonetheless, if one applies to the upper part of the tower the same pattern as observed in its lower section, there would be enough space for three more identical storeys. The same analysis would indicate the possible arrangement of two more floors in the lower section of the tower, bringing the total amount of six floors for the whole structure and placing the arrow slits at the third floor (Fig. 8).

Remains of communication device between the floors are missing as there are absolutely no trace revealing the presence of a solid staircase or a device bound to the wall that would lead from one floor to another. In any case, the narrowness of the space inside the tower (ca. 14 m²) and the necessity of leaving a free access along the side-walls because of the arrow slits would have clearly prevented such arrangement. On the other hand, we noticed that lower preserved row of beam holes shows a central gap of cavities of ca. 70 cm. This might indicate an aperture in the floor of the third storey, located against the northern wall and between the two arrow slits. This opening was large enough for placing a 'light' communication device, such as a wooden ladder, between the two floors.

As said above, it seems that the tower only had two series of windows, possibly located respectively on the third and sixth floors. On the third floor, two arrow slits are preserved on the northern and eastern walls of the tower and we can fairly assume that both southern and western walls had the same arrangement. The stone alignment in the top of the eastern wall seems to indicate the presence of a large central window. The upper sections of the northern, southern and western walls, being destroyed, it is impossible to decide whether such opening was repeated on all four sides at the top of the tower. Nonetheless, the exceptional height of the tower would only make sense if the owner(s) could have a clear view of the surroundings. That is why we propose to place a series of large windows at the last storey, one central bay per short side and two others per long side, instead of crenellations. Such arrangement would plead in favor of a gabled roof (Fig. 9).

Interpretation

We know at least six types of isolated towers, defined as follow: shelter for local community⁸, defence of an agricultural area (*pyrgoi*)⁹, part of a large network aiming at protecting a city's territory¹⁰, symbol of power in order to control a local population at a key-point¹¹, storage for food supply¹² and finally a *tyrsis*, "a defensible residence close to land from which the owner derived his livelihood"¹³. The tower at Karapınar can clearly be identified with

⁷ One can find many examples in the excellent publication from Konecny 1997: at Yalniz (17-19), Myrostal (24-25), Andriake (25-26), Sura (26-28), Karabel (34-35), etc. Also, nearer Karapınar, the remains of a tower close to Ovacık, at Sığır Asar, shows the same feature (Held 2008, 199-202).

⁸ Konecny 1997.

⁹ Nowicka 1975.

¹⁰ For example Young 1956, 51; Pimouguet-Pédarros 2000, 310-312.

¹¹ Osborne 1992, 50-51.

¹² Pimouguet-Pédarros 2000, 120.

¹³ Lawrence 1979, 446, n.16.

a defensive device, as indicated by its arrow slits, strong and thick walls and its height providing a control over the surroundings. Whether it was part of a larger network, as its advantageous topographical position might suggest, is doubtful. Indeed, such a network necessitated every tower to have a clear visual connection with at least another one, which is not the case here¹⁴. Although placed in a high location, the tower is hidden behind the hilly landscape of the western slope of the mountain and do not have any visual contact with any of the other defensive device known in the region¹⁵. Although very tall, the tower could only control the immediate surroundings and we must therefore consider that it only had a local range, which could include a protection against raids as well as a way to control the local working force¹⁶. The lack of remains of a larger defensive complex connected to the tower such as a bastion or a fortress, which is usual in the case of isolated entrenchment, emphasize the local context of the structure¹⁷.

The defensive/control function, although obvious, might not have been the only purpose of the tower. The multiplication of low stories is unusual in a defensive structure¹⁸, especially since most of the floors are blind. The lack of windows also rules out the possibility to interpret the multiplication of stories as a necessity of space for living quarters¹⁹. On the other hand, the dark and dry environment found in four over six of the stories would have offered ideal conditions for storage purposes. It is therefore highly possible that the tower at Karapınar did not only aimed at defending the settlement but also at providing a large and strong warehouse for the harvest collected from the terraces below.

The architectural remains: the necropolis

The necropolis is relatively modest. The survey conducted onsite revealed the presence of seventeen tombs for a total of twenty-six burials²⁰. The tombs can be divided in two different types: sixteen simple rock-cut pits and one very large rock-cut double-chambered tomb.

The rock-cut pits

All the rock-cut pits are simple rectangular holes carved on the top of outcrops seen on the surface (Fig. 10). Most of them (T01, T03, T05-09, T10-12, T15, T16) have lost their lids. Tombs 01, 13 and 14 were covered by a large unique rectangular slab, which is still seen near the pit. The lids of tombs 04 and 17 have a gabled section and carry, on their long and short sides, square bosses that might have been used as a lifting device for the reuse of the tomb (Fig. 11)²¹. Therefore indicating that the tombs were planned to reused. Such rock-cut pits with gabled lids and bosses are largely widespread all through Karia and seem to be particularly concentrated in necropoleis

¹⁴ Many examples of towers networks are known in the region: Paton – Myres 1896, 188 were the first to recognize such complex organization in northern Karia: «complete chain of signal stations between Tralles [...] and Mylasa». See for example around the sanctuary of Labraunda (Karlsson 2008, 111-116); in the plain of Mylasa (Rumscheid 1999); in the Lycos valley around Aphrodisias (a survey conducted by Chr. Ratté discovered many of these towers).

¹⁵ In the village of Ovacık (Held 2008, 195-199), at Sığır Asar (Held 2008, 199-202) and at Dinecik (unpublished). These three towers are, on the other hand, all seen from each other and from the southern section of the fortification walls of Alabanda.

¹⁶ As argued by Pimouguet-Pédarros 2000, 125-126.

¹⁷ At Teke Kale (McNicoll 1997, 41) or Sığır Asar (Held 2008, 199-202)

¹⁸ At Karapınar the height of the stories are surprisingly low, see for example the 4 meters high stories of the tower located near Myra: Konecny 1997, 19-22.

¹⁹ Few preserved towers and other reconstructions show a usual use of large windows in the upper stories of towers used as living quarters, see for example McNicoll 1997, Fig. 41.

²⁰ As we did not proceed with any excavations, the only tombs that were discovered are seen from the ground. Therefore it is possible that more tombs might still be hidden under the soil.

²¹ Henry – Sündström 2011.

surrounding major Karian sites such as Latmos-Herakleia, Alinda or Labraunda²². They have recently been identified with typical Karian burial customs²³.

Surprisingly, most of the simple rock-cut pits have very small dimensions²⁴. Burials of small size, whether they belong to children or correspond to ostotheke, occur in every necropolis. Nonetheless, it should be emphasized that the ratio is exceptionally high in this necropolis (Fig. 12).

The dating of those tombs can hardly be precisely determined. Two burials, namely the Karian rock-cut sarcophagi T04 and T17, could date from the second half of the 4th century BC, as their lid offers an unusual asymmetric disposition of the lifting bosses and a very low gable, contrasting with the regularity of the highly pitched lids dated from the 3rd-2nd century BC²⁵.

Monumental tomb (Fig. 13)

Located in the center of the necropolis, tomb 02 appears as the focus point of the area (Fig. 14). Its general shape resembles a monumental drum, almost 8.00 m in diameter and more than 1.00 m high. It is entirely carved out of a large outcrop, surrounded by a 2.00 m wide corridor carved 1.00 m deep down in the bedrock (Fig. 15)²⁶.

The entrance to the tomb is made by a long rock-cut *dromos* roughly oriented west-east. We do not know whether the whole length of the *dromos* was covered or not, but two rectangular cuttings carved in its sidewalls indicate that its eastern extremity was roofed by a large ashlar block. The purpose of this block is unclear. It could either be understood as a porch preceding the entrance to the tomb or as an arrangement aiming at providing continuity of the surrounding corridor, as it is placed on its exact path.

The lintel of the doorway leading to the antechamber, as well as the door itself, has disappeared. The latter was probably made of a vertical stone plugged into the draft margin carved on the jambs of the doorway. The funerary space, which has been entirely carved out, is composed of an antechamber and a chamber, perpendicularly arranged. The antechamber is a long rectangular room aligned with the *dromos*. It is oriented west-east and covered by a series of thick slabs – the front ones are missing. The antechamber contains eight burials: six niches carved in the walls and two pits cut out in the floor, all with varying height, length and depth²⁷. From the six niches, five of them have been carved in the south wall, while one has been carved in the north wall. In the south wall, they are organized in two superimposed rows, two on the upper row and three on the lower row (Fig. 16). The westernmost burial of the lower row, partly carved in the front wall of the antechamber is clearly unfinished. The niche in the north wall is centrally placed between the front wall of the antechamber and the opening leading to the second chamber. This niche was possibly planned to be executed slightly higher, where a scratching in the wall is visible to the right (Fig. 17). The decision to lower the location of the burial may be due to a crack that appeared in the north wall between the border of the niche and the left jamb of the opening leading to the second chamber. All niches, except for the unfinished one, have a shallow rebate around their façade. This rebate seems to have been intended for receiving a vertical closing slab: on each short side of the niches one can see the remains of cotter hole inside a large swallow-tail-shaped cutting (Fig. 18). Although all of these cuttings have been carved on the same model, they show variations in size and shape indicating that they were probably not carved at the same time. The two last burials of the antechamber have been dug in the floor, along the eastern and the southern walls.

²² At Latmos-Herakleia, see Peschlow 2005, 39-40; at Alinda, see Özkaya – San 2003; at Labraunda, see Karlsson 2008, 116-121.

²³ Henry 2009, 33-39.

²⁴ Tombs 05 to 09 have the following respective dimensions: 50x19 cm, 45x22 cm, 69x25 cm, and 58x26 cm for the last two of them. Tombs 13 and 15 measure 60x30 cm.

²⁵ Henry 2009, 169-174.

²⁶ For a full description of the tomb with detailed measures, see Henry 2009, 229-231.

²⁷ Noted a to h on the section and plan.

They are separated from each other by a low edge. The first pit (g, on the plan) occupies the whole length of the eastern wall. It is impossible to give the length of the second pit (h, on the plan) as it is largely covered by soil. Both pits have a surrounding rebate probably intended to receive a closing slab. Due to the soil and rubbles covering the floor, we do not know the depth of these pits. The same soil might hide more burials carved in the floor.

Entrance to the second chamber is provided by a doorway located slightly above the floor of the antechamber in the eastern part of its northern wall. It carries a separated stone lintel inserted in two cuttings carved in the top of the jambs. The rectangular chamber, perpendicular to the antechamber, is oriented north-south. Its bottom wall is now destroyed and opens onto the external surrounding corridor. The chamber is filled in with rubble and soil and roofed with two large slabs.

The construction period of the tomb is uneasy to determine, as no other comparable funerary structure is known today. Nonetheless, it might not be surprising if both the tower and the monumental tomb had been conceived at the same time, i.e. in the early Hellenistic period. However, this assumption stands as highly speculative and should be confirmed by further investigations, including a cleaning/excavation of the tomb.

Whatever its date is, this tomb remains as an exception in the Karian funerary landscape. By giving it such original shape and impressive dimensions, yet in a modest and isolated settlement, it is obvious that the founder of this monumental grave sought to emphasize his own position in the local community. It is as well obvious that the individuals later buried in the same tomb associated themselves to the first owner and therefore probably belong to the same family or, at least, social rank.

Among the many unusual features of the structure, the surrounding rock-cut corridor, offering a circumambulatory path around the tomb is of particular interest. Although turning around a specific location is well documented in the Greek textual and iconographic sources²⁸, one only finds few cases concerning funerary matters²⁹. The ritual tends to honor the dead by emphasizing his value in a ceremony during which the whole community pays a common homage to the deceased, notably through moaning³⁰. Y. Garland noted in a recent publication that both singing laments and circumambulation were simultaneous throughout the *prothesis*³¹. The circular movement would then not only transform the tomb into a sanctuary during the *ekphora*, but also symbolize, before that, the passing of a man from life to death. The materialization in the stone of this circumambulation at Karapınar is unusual: while in literary sources the ceremonial shapes the grave, at Karapınar the tomb shaped the ritual practices. Therefore, it seems that the conceiver of the structure not only designed the funerary rites, but also designated its first owner – whether conceiver and owner are the same person or not – and his descendants as the cement of the community (hero/founder of the settlement?)³².

Both the conception of the tomb and the construction of the tower give us a pretty good idea of the social organization of the Karapınar society: highly hierarchical with a family at its top, the importance of which clearly stated by both displays of wealth and power (secular power of the tower, spiritual power of the monumental tomb). Nonetheless, considering the relatively modest size of the community, one is still astonished by the efforts put in what appears as an ambitious architectural development.

²⁸ Mehl 2002, 25-49.

²⁹ Euripides, *Iphigeneia in Tauris*, 1471-1472. At the time of Patroclus' death (Homer, *Iliad*, 23.13-14 and 255); then Virgil tells us about the funeral pyres of Pallas and his companions (Virgil, *Aeneid*, 11.188-189); Titus Livius, 25.17, for the funeral of Tiberius Gracchus and Thebaïd from Staius (6.210-220) for the funeral of Lycurgus.

³⁰ Mehl 2002, 36.

³¹ Garland 2001, 30: «the singing of the laments involved movement around the bier».

³² Fedak 1990, 63 emphasizes the relationship between hero-cult and circular funerary buildings in the classical period and later.

Conclusion

There might be several ways to explain such development in what seems to be a Hellenistic foundation, among which the possibility of settlers/colons originating from the Macedonian conquest of the region. Unfortunately, the lack of archaeological investigations in isolated areas of Karia and neighbor regions deprive us of a general picture of remote settlements. Such settlements might not be as scarce as it first seems, since another archaeological survey conducted in the same region reported the presence of another modest remote settlement including defensive structures associated with monumental tombs³³. It is therefore probable that more systematic investigations carried on in mountainous areas of Karia, such as the ones carried on in Lykia,³⁴ would reveal a new picture of the occupation pattern of Hellenistic Karia, as well as the historical and social context of foundations such as the settlement at Karapınar.

³³ Diler 1997.

³⁴ Çevik – Bulut 2007.

Bibliography

- Bon 1930 A. Bon, "Les ruines antiques dans l'île de Thasos et en particulier les tours helléniques", *BCH* 54, 1930, 147-194.
- Çevik-Bulut 2007 N. Çevik – S. Bulut, "The Belen and Kelbessos farmsteads with towers on the border of Pisidia-Lycia and some thoughts on security in the countryside", *Adalya* 10, 2007, 105-130.
- Diler 1997 A. Diler, "İç Karia Yüzey Araştırması – 1996", *15. Araştırma Sonuçları Toplantısı-2*, 1997, 409-422.
- Fedak 1990 J. Fedak, *Monumental Tombs of the Hellenistic Age*, Toronto, 1990.
- Garland 2001 R. Garland, *The Greek Way of Death*, 2 éd., Londres, 2001.
- Haselberger 1978 L. Haselberger, "Zum Paläopyrgos von Naussa auf Paros", *AA*, 1978, 375.
- Haselberger 1985 L. Haselberger, *Befestigte Turmgehöfte des Hellenismus*, Ph.D. Dissertation, Technical University, Munich, 1985.
- Held 2008 W. Held, *Gergakome, ein 'althehrwürdiges' Heiligtum im Kaiserzeitlichen Karien*, Tübingen, 2008.
- Henry 2009 O. Henry, *Tombs de Carie; architecture funéraire et culture carienne, VIe-IIe s. av. J.-C.*, Rennes, 2009.
- Henry - Ingvarsson-Sundstrom 2011 O. Henry – A. Ingvarsson-Sundstrom, "The story of a tomb at Labraunda", in Lars Karlsson and Susanne Carlsson (eds.), *Labraunda and Karia. Proceedings of the International Symposium Commemorating Sixty Years of Swedish Archaeological Work in Labraunda*. The Royal Swedish Academy of Letters, History and Antiquities Stockholm, November 20-21, 2008. Boreas. Uppsala Studies in Ancient Mediterranean and Near Eastern Civilizations 32, Uppsala 2011, 177-198).
- Karlsson 1994 L. Karlsson, "Thoughts about fortifications in Caria from Maussollos to Demetrios Poliorketes", *REA* 96, 1994, 141-154.
- Karlsson 2008 L. Karlsson, "Labraunda 2004-2007, a Preliminary report on the Swedish Excavations", *IstMitt* 58, 2008, 109-133.
- Kolb 1993 F. Kolb, (Ed.), *Lykische Studien 1: Die Siedlungskammern von Kyaneai*, Asia Minor Studien 9, Bonn 1993.
- Konecny 1994 A. Konecny, "Militärisches formengut – zivile Nutzung: die lykischen türme", *REA* 96, 1994, 315-326.
- Konecny 1997 A. Konecny, *Hellenistische Turmgehöfte in Zentral und Ostlykien*, Wiener Forsh. Zur Archäol., 2, Vienna, 1997.
- Lawrence 1979 A. W. Lawrence, *Greek Aims in Fortification*, Oxford, 1979.
- Marksteiner 1994 T. Marksteiner, "Lykische Befestigungen in klassischer und hellenistischer Zeit", *REA* 96, 1994, 299-314.
- McNicoll 1997 A. McNicoll, *Hellenistic Fortifications from the Aegean to the Euphrates*, Oxford, 1997.
- Mehl 2002 V. Mehl, "Au plus près de l'autel. La circumambulation au cours des sacrifices", *REA* 104, 2002, 25-49.
- Morganstern 1993 J. Morganstern, (Ed.), *The Fort at Dereagzi*, Tübingen, 1993.
- Nowicka 1975 M. Nowicka, *Les maisons à tour dans le monde grec*, Wrocław, 1975.
- Ober 1985 J. Ober, *Fortress Attica*, Leiden, 1985.
- Osborne 1986 R. Osborne, "Demos", *ABSA* 81, 1986, 166-178.
- Osborne 1992 E. Osborne, "Les fortifications rurales", *Les Dossiers de l'Archéologie* 172, June 1992, 42-54.
- Özkaya – San 2003 V. Özkaya – O. San, "An ancient city with its remains and monumental tombs in Karia", *REA* 105, 2003, 103-125.
- Paton – Myres 1896 W. R. Paton – J. L. Myres, "Karian sites and inscriptions", *JHS* 15, 1896, 188-271.
- Pedersen 1994 P. Pedersen, "The fortifications of Halikarnassos", *REA* 96, 1994, 215-236.
- Pedersen 2001-2001 P. Pedersen, "Reflections on the Ionian Renaissance in Greek Architecture and its Historical Background", *Hephaistos* 19/20, 2001-2002, 97-130.
- Peschlow 2005 A. Peschlow-Bindokat, *Feldforschungen im Latmos. Milet III.6*, Berlin, 2005.
- Pimouguet-Pédarros 2000 I. Pimouguet-Pédarros, *Archéologie de la défense. Histoire des fortifications antiques de Carie*, PUFC, 2000.
- Rumscheid 1999 F. Rumscheid, "Mylasas vertaidigung: Burgen Statt Stadtmauer?", in *Stadt und Umland-Diskussionen zur Archäologischen Bauforschung* 7., Mainz, 1999, 206-222.
- Young 1956 J. M. Young, "Ancient Towers on the Island of Siphnos", *AJA* 50, 1956, 51-55.
- Zimmermann 1992 M. Zimmermann, *Untersuchungen zur historischen Landeskunde Zentrallykiens*, Antiquitas Reihe 1, Bd. 42, Bonn 1992.

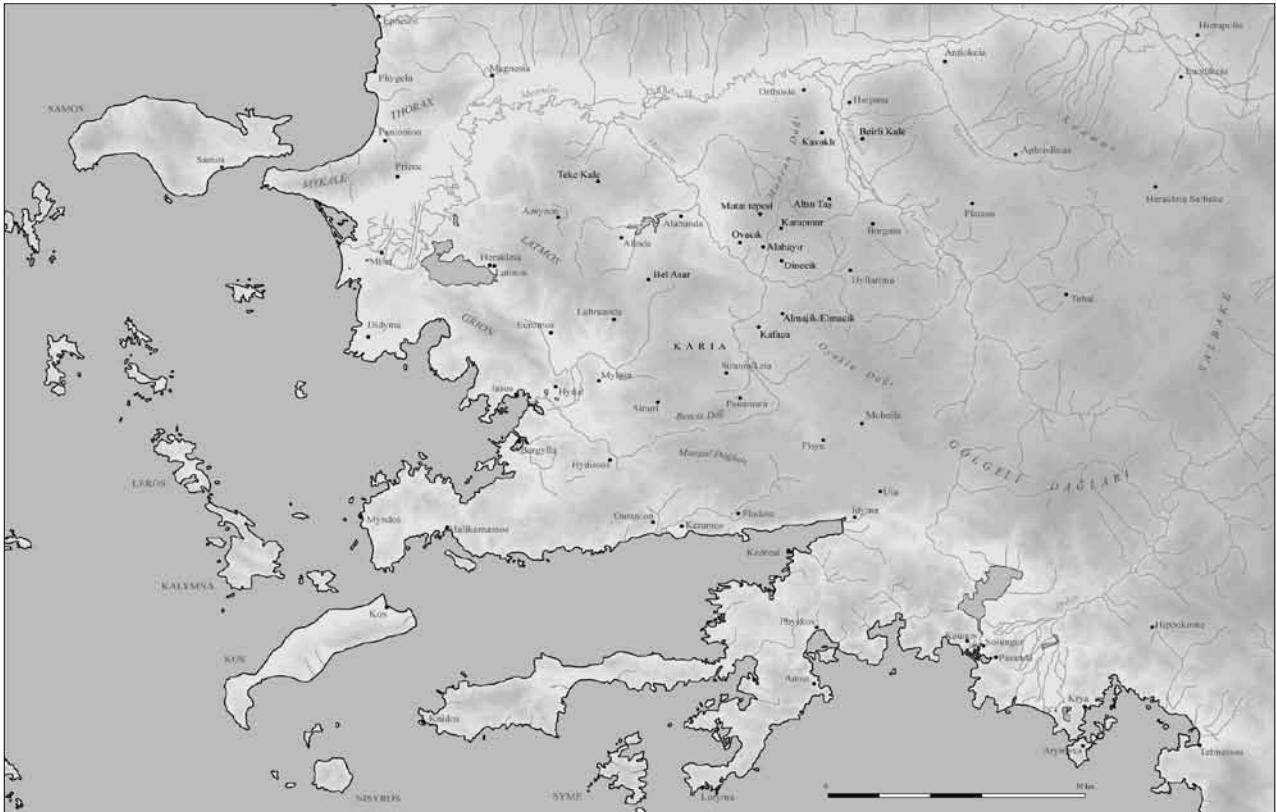

Fig. 1 Map of Karia

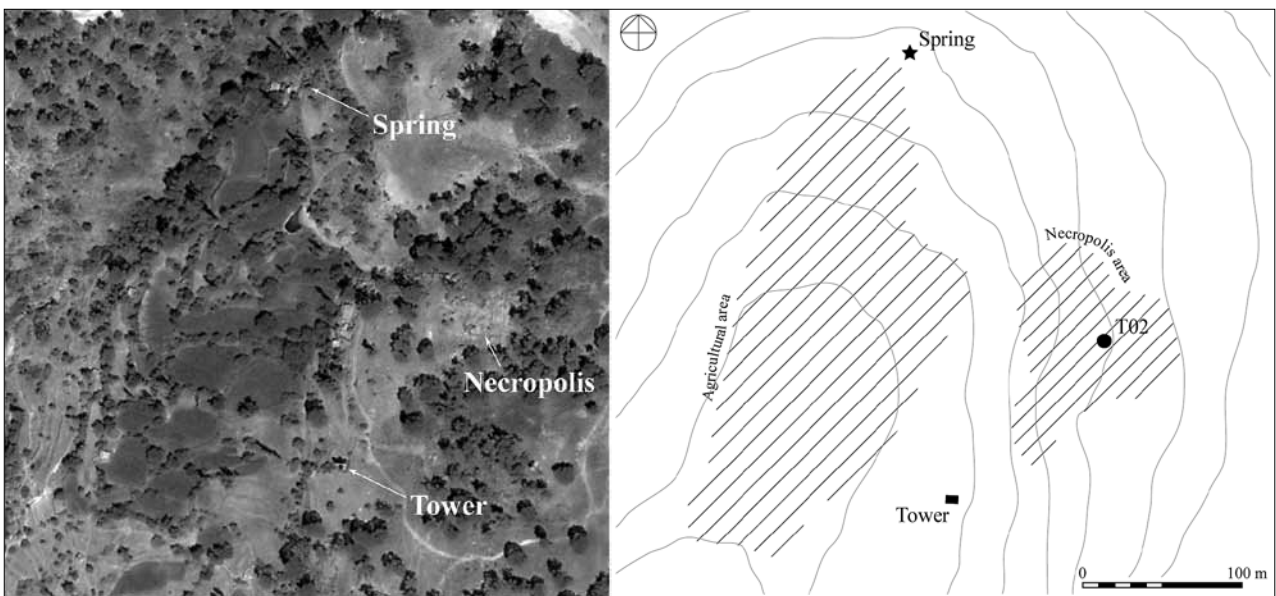

Fig. 2 Aerial photo of Karapınar and site plan

Fig. 3
The spring of Karapınar

Fig. 4 The tower from the north-east

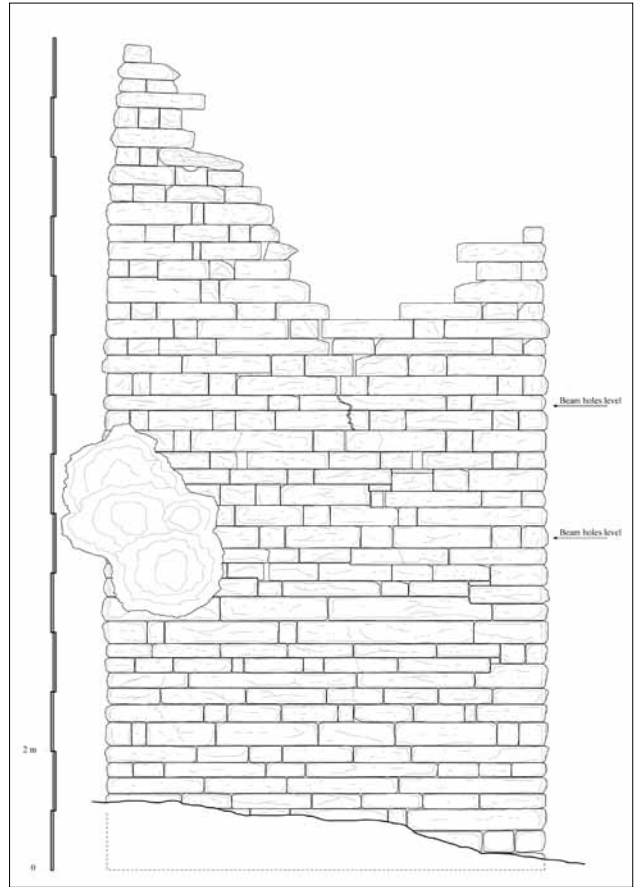

Fig. 5 Elevation of the northern wall of the tower

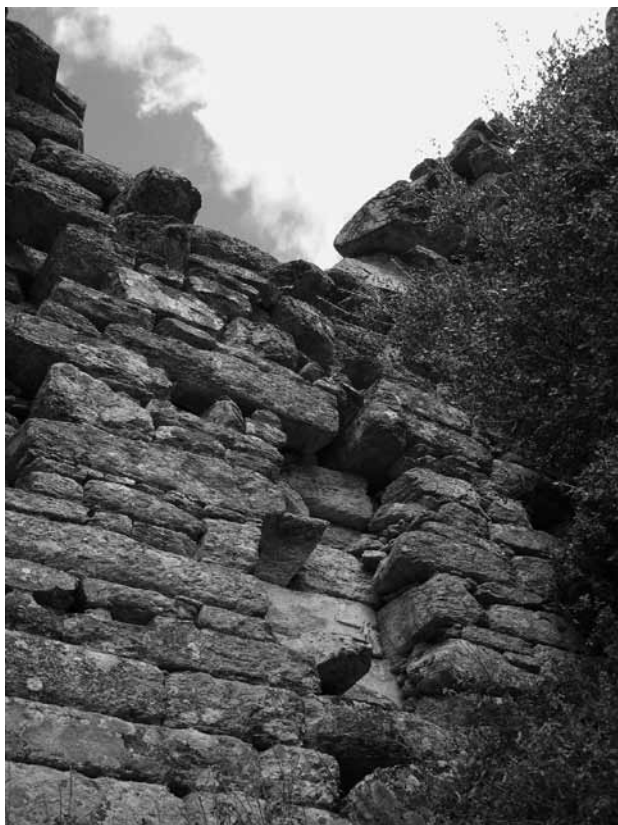

Fig. 6 Inner face of the northern wall of the tower

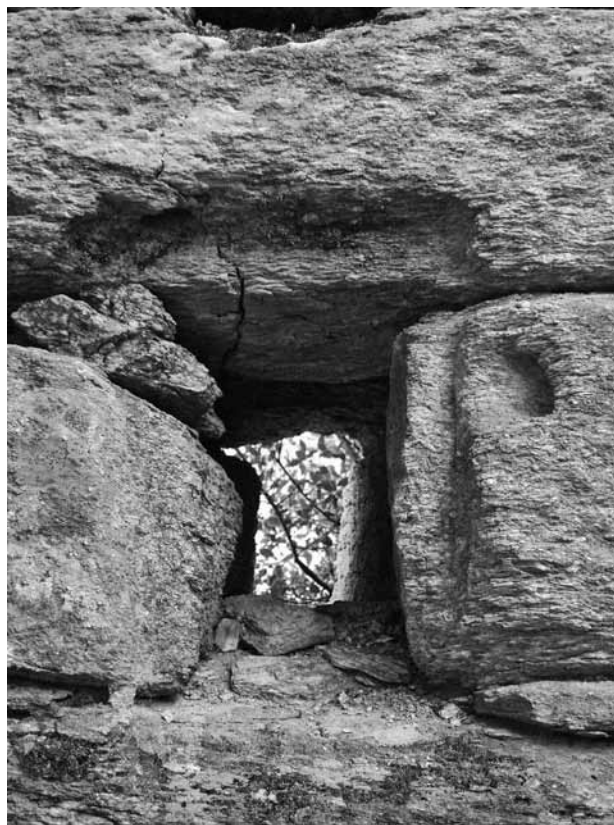

Fig. 7 Arrow slits in the eastern wall with marks for an internal shutter

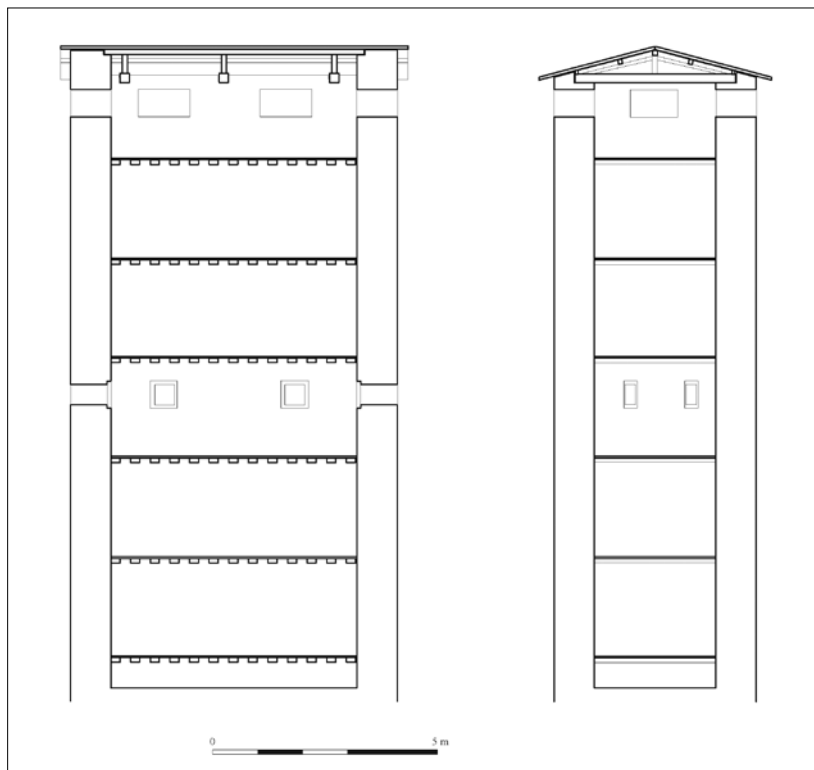

Fig. 8
Reconstructed
sections of the tower

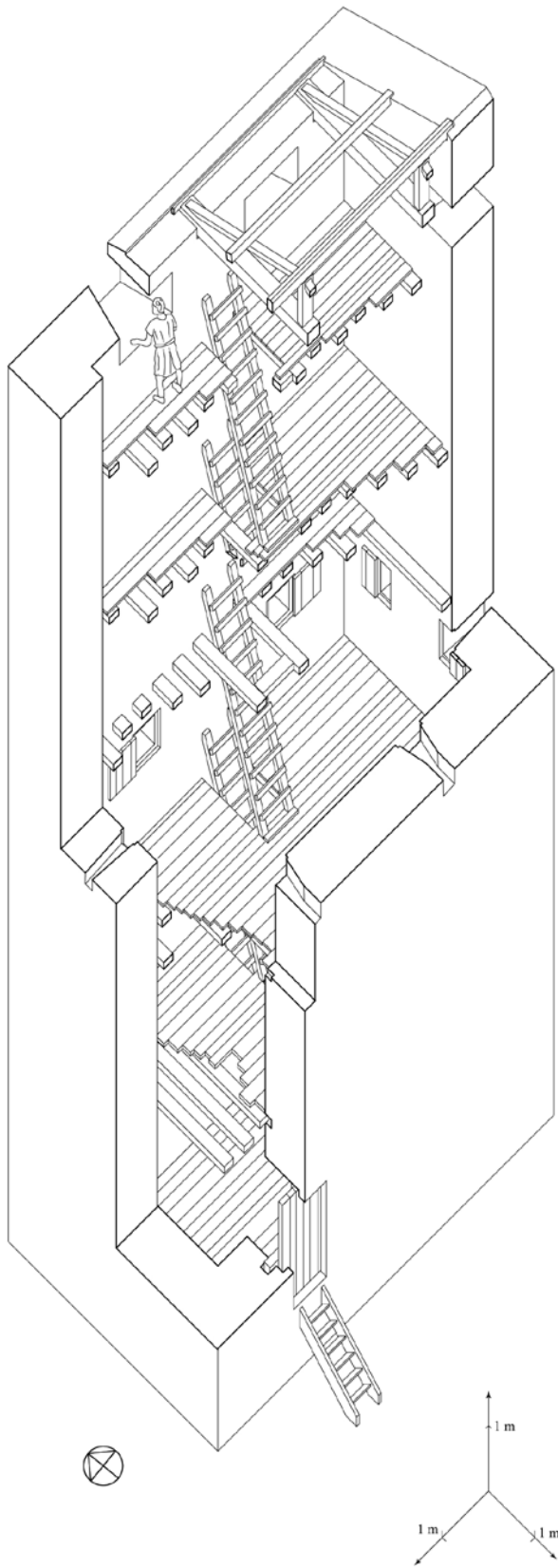

Fig. 9 Three-dimensional reconstruction of the tower

Fig. 10 A rock-cut pit from the necropolis (T12)

Fig. 11 A rock-cut sarcophagus (T04)

Fig. 12 Rock-cut pit T05-T09

Fig. 13 General view of tomb 02 from the east

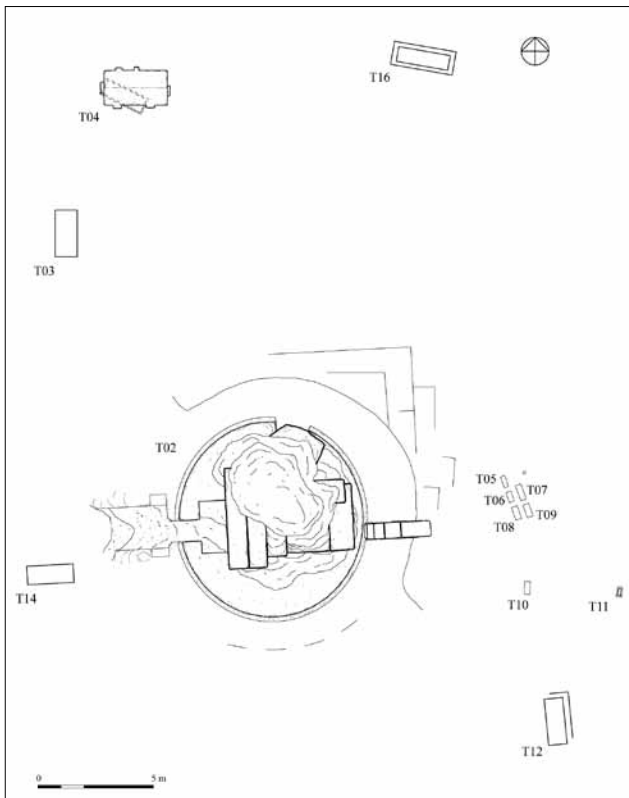

Fig. 14 Plan of the necropolis

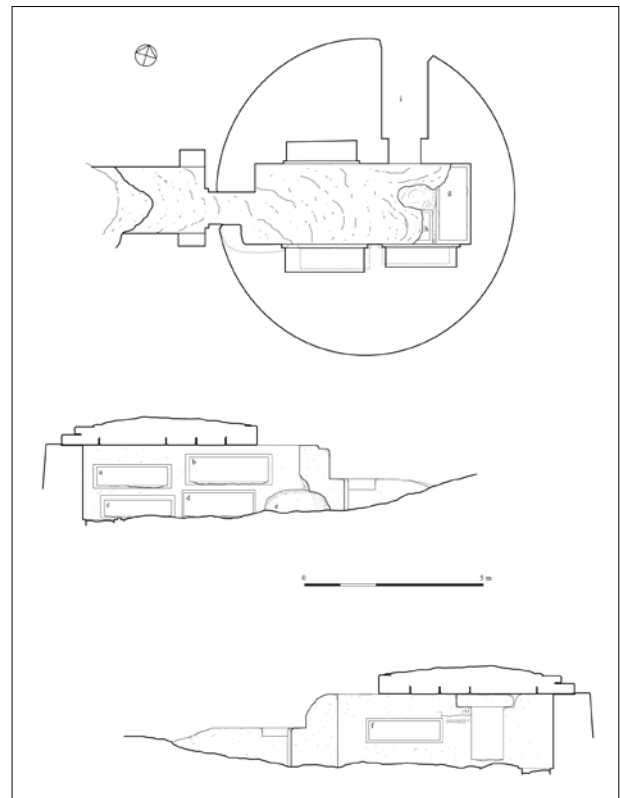

Fig. 15 Plan and sections of tomb 02

Fig. 16 Niches a and c in the antechamber of T02

Fig. 17 Marks on the southern wall

Fig. 18 Swallow-tail shaped cuttings